Underlag för hörandet i grundlagsutskotttet 22.10. 2026 angående förslag till ny barnskyddslag

Ålands landskapsregering

Bakgrund

- Införande av 93 a § i samband med välfärdsområdenas införande, möjliggjorde att kommunerna på Åland fortsatt kunde hantera uppgifter som sedan tidigare ålåg de åländska kommunerna inom rikets behörighet och som 1.1.2023 överfördes till välfärdsområdena (ÅD 18/21, samt GruUU 18/2022 rd). Grundlagsutskottet har upprepade gånger framfört att en ändring av självstyrelselagen krävs.
- Den föreslagna 4 § är däremot behörighetsöverskridande då regleringen även omfattar eventuella nya uppgifter som ingår i förslaget till ny barnskyddslag samt nya uppgifter som i framtiden införs i barnskyddslagen inom rikets behörighet. Den föreslagna 4 § 2 mom strider även mot 18 § 4 och 13 punkten självstyrelselagen då även kommunernas förvaltning och kommunernas tjänsteinnehavare samt yrkesutbildade personer inom socialvården hör till åländsk lagstiftningsbehörighet.
- En överenskommelseförordning enligt självstyrelselagen kan inte ingås mellan statliga myndigheter och kommuner på Åland.

Ålands landskapsregering

Organisering av socialvården

- På Åland är socialvården inte organiserad i välfärdsområden utan är ett kommunalt ansvar.

- Hänvisningen till välfärdsområden i ett antal paragrafer inom rikets behörighet och detta med tanke på problemet med den föreslagna 4 § innebär att ingen myndighet på Åland har rätt att fatta beslut eller utföra uppgifter inom rikets behörighet.

Ålands landskapsregering

Språkbestämmelser och avsaknad av sekretessbrytande bestämmelser

- Språk- och hörandebestämmelserna i självstyrelselagen har inte följts.- Inte god lagberedningssed.
- Det saknas sekretessbrytande bestämmelser som möjliggör överföring av information mellan åländska myndigheter och riksmyndigheter.
- I lagförslaget hänvisas också till infomationssystem (Sosmeta och Kanta) som i nuläget inte används av åländska myndigheter.

Ålands landskapsregering

Konsekvens

- Lagförslaget innebär att det saknas behörig myndighet på Åland för de uppgifter som ligger inom rikets behörighet.

- Det här innebär t.ex. att beslut om brådskande placering omöjliggörs eftersom i ärenden som gäller brådskande placeringar enligt föreslagna 46 §1 mom. och upphörande av brådskande placeringar enligt föreslagna 48 § 1mom. utövas beslutanderätten av en socialarbetare i tjänsteförhållande som förordnats av **välfärdsområdet**.

Ålands landskapsregering